

Διδασκαλία Αναγνωστικής Κατανόησης

Χαμηλό Επίπεδο

Στρατηγικές
Κατανόησης
Γραπτού Λόγου

Κατάλληλο για:

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- Αναπτυξιακές Διαταραχές
- ΔΕΠ-Υ

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Διαβάζω – Κατανοώ.....	8
Διαβαθμισμένες εντολές.....	15
Κατανόηση Γραπτού Λόγου.....	22
1ο Επίπεδο – Οπτικό βοήθημα.....	22
2ο Επίπεδο – Κειμενικές δομές.....	24
Διάλογοι - Αγγελίες.....	28
Αναγνωστική κατανόηση.....	31
Στην κουζίνα.....	31
Στο μπάνιο.....	32
Στο δωμάτιο.....	33
Στην τραπεζαρία.....	34
Στο καθιστικό.....	35
Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίδιοι.....	36
Αμφισβήτηση ασφάλειας.....	37
Ταξίδια στην Ελλάδα.....	38
Στρατηγικές Κατανόησης Κειμένου.....	39
Στρατηγική βημάτων ενέργειας.....	39
Ανάγνωση κειμένου με πρόθεση.....	41
Νοητικός χάρτης.....	43
Στρατηγική αναδιήγησης.....	45

Θεωρητικό υπόβαθρο

Εισαγωγή

Ως κατανόηση ορίζεται η σκόπιμη σκέψη κατά τη διάρκεια της οποίας οι έννοιες οικοδομούνται διαμέσου της αλληλεπίδρασης μεταξύ κειμένου και αναγνώστη (Harris & Hodges, 1995). Έτσι, οι αναγνώστες βγάζουν νόημα από το κείμενο όταν επιδίδονται σε σκόπιμη νοητική – γνωστική διαδικασία.

National Reading Panel, 2000

Η αναγνωστική κατανόηση είναι προϊόν της αποκωδικοποίησης λέξεων και των δεξιοτήτων γλωσσικής κατανόησης (Gough & Tunmer, 1986). Η αποκωδικοποίηση αποτελεί προϋπόθεση θα λέγαμε για την αναγνωστική κατανόηση, γιατί αν ένα παιδί δεν μπορεί να αποκωδικοποιήσει, τότε είναι αδύνατο να βγάλει νόημα από τη γραπτή λέξη. Ωστόσο, από τη στιγμή που έχουν αποκωδικοποιηθεί οι λέξεις, το παιδί πρέπει να στηριχθεί στην κατανόηση προφορικής γλώσσας, για να καταλάβει το μήνυμα του συγγραφέα. Βέβαια, τα παιδιά παρουσιάζουν ποικιλομορφία ως προς την ευκολία με την οποία αποκωδικοποιούν, αλλά και στη γλωσσική τους κατανόηση. Η περιορισμένη αναγνωστική κατανόηση μπορεί να προκύψει είτε με είτε χωρίς περιορισμένο βαθμό αποκωδικοποίησης.

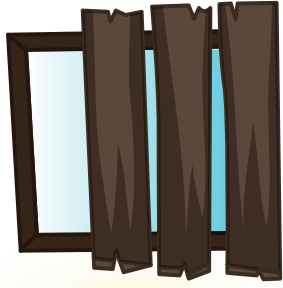
Η απουσία κατάλληλων γνωστικών στρατηγικών είναι μία κοινή αιτία της αποτυχίας κατανόησης στην περίπτωση μαθητών με ήπιες ειδικές ανάγκες και αναγνωστικές ανεπάρκειες (Gersten, Fuchs, Williams & Baker, 2001). Η διδασκαλία στρατηγικών αναγνωστικής κατανόησης αναφέρεται στην άμεση διδασκαλία μεμονωμένης ή συλλογής (σετ) στρατηγικών. Η στρατηγική αναγνωστικής κατανόησης είναι κατάλληλη για άτομα που συστηματικά αποτυγχάνουν να αναπτύξουν κατανόηση που μπορεί να γενικευτεί σε διαφορετικούς τύπους αναγνωστικού υλικού ή περιορίζεται σε πεδία τα οποία ο αναγνώστης δεν γνωρίζει. Η χρησιμότητά της έχει επιβεβαιωθεί και για τις γενικευμένες αδυναμίες κατανόησης και για την κατανόηση σε ειδικά πεδία (π.χ. μαθητές που βιώνουν δυσκολίες μόνο με τα εγχειρίδια της φυσικής). Επιπλέον, μπορεί να προσαρμοστεί, ώστε να χρησιμοποιηθεί σε κείμενα που διαβάζονται μεγαλόφωνα για αρχάριους αναγνώστες (Morrow & Tracey, 2012), καθώς και για πιο μεγάλους ηλικιακά μαθητές που έχουν μεγάλες δυσκολίες αποκωδικοποίησης (Broaddus & Ivey, 2002).

Μεθοδολογία

Οι Pressley και Block (2002) επισήμαναν ότι η διδασκαλία της αναγνωστικής κατανόησης περιλαμβάνει μία περίπλοκη και συνεχή προσπάθεια για τη διδασκαλία απαραίτητων στρατηγικών και την παροχή επαρκούς εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς, ώστε να καθίστανται περισσότερο ικανοί να τις διδάσκουν στους μαθητές τους και να αναδεικνύουν τη δυνατότητα βελτίωσης που μπορούν οι μαθητές να πετύχουν με τη χρήση των στρατηγικών αυτών.

Διαβάζω – Κατανοώ

Επισήμανση: Ένωσε τη λέξη με την εικόνα που ταιριάζει.

•

• μπανιέρα

•

• τραπέζι

•

• παράθυρο

•

• ήλιος

•

• βρύση

•

• καναπές

Επισήμανση: Υπογράμμισε την πρόταση που ταιριάζει στην εικόνα.

Το κορίτσι ποτίζει.
Το κορίτσι χτενίζεται.

Ο άντρας παίζει μπάλα.
Ο άντρας διαβάσει.

Το παιδί μαγειρεύει.
Το παιδί τρώει.

Τα παιδιά γράφουν στον πίνακα.
Τα παιδιά καθαρίζουν.

Οι άνθρωποι ζωγραφίζουν.
Οι άνθρωποι βάζουν.

Το αγόρι γράφει.
Το αγόρι κοροϊδεύει.

Επισήμανση: Σχεδιάσε ό,τι ζητείται.

1. Σχεδιάσε έναν άνθρωπο.
2. Σχεδιάσε τρία πουλιά.
3. Σχεδιάσε έναν ήλιο.
4. Σχεδιάσε ένα σύννεφο κάτω από τον ήλιο.
5. Σχεδιάσε καπνό στην καμινάδα.
6. Σχεδιάσε λουλούδια έξω από το σπίτι.

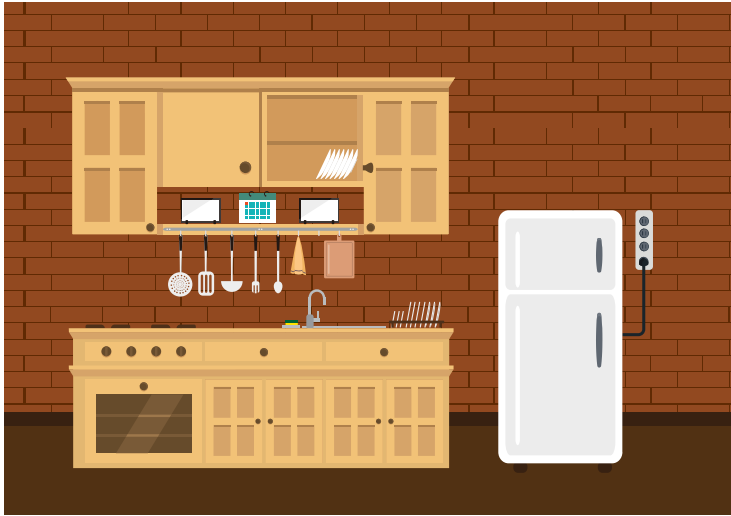

1. Σχεδιάσε έναν μαθητή.
2. Σχεδιάσε έναν δάσκαλο.
3. Σχεδιάσε δύο δέντρα.
4. Σχεδιάσε μήλα πάνω στο ένα δέντρο.
5. Σχεδιάσε πορτοκάλια πάνω στο άλλο δέντρο.

Αναγνωστική κατανόηση

Στην κουζίνα

Επισημάνση: Περιγράψε την εικόνα, διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

Στην κουζίνα

Η κουζίνα είναι το μέρος
που υπάρχει το φαγητό.
Έτσι, όλα τα παιδιά
χαίρονται να βρίσκονται εκεί.

Ώρα για περιγραφή

Βλέπω

• Τι είναι η κουζίνα;

• Τι υπάρχει εκεί;

• Πώς νιώθουν τα παιδιά όταν βρίσκονται εκεί;

Στο μπάνιο

Ο Νικόλας χαίρεται,
όταν έρχεται η ώρα
να κάνει μπάνιο.
Όταν πλένεται,
νιώθει καινούριος άνθρωπος.

Ώρα για περιγραφή

Βλέπω

• Πότε χαίρεται;

• Πώς νιώθει όταν πλένεται;

Διδασκαλία Αναγνωστικής Κατανόησης

Μεσαίο επίπεδο

Αφηγηματικά Κείμενα

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Κατάλληλο για:

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- Αναπτυξιακές Διαταραχές
- ΔΕΠ-Υ

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Διαβάζω-απαντώ.....	6
Πρόσωπο Ενέργειας.....	8
Ενέργεια-Δράση	11
Πρόβλημα-Λύση	13
Αίτιο -Αποτέλεσμα	14
Συμπερασμοί συναισθημάτων, στάσεων.....	16
Η ώρα των διαλόγων.....	18
Συμπερασμοί λογικοί.....	21
Αφηγηματικά κείμενα.....	23
Στρατηγικές Κατανόησης	30

Θεωρητικό υπόβαθρο

Η κατανόηση ενός κειμένου δεν είναι μια έμφυτη διαδικασία. Για παράδειγμα, μπορεί κάποιος να διατυπώνει προφορικά ένα κείμενο από πολύ νωρίς και να μην έχει συλλάβει το νόημά του. Μερικές δραστηριότητες προγραμματίζονται, προτού το παιδί κατακτήσει την ανάγνωση και αναπτύξει την κατανόησή του. Ο μαθητής μπορεί να μάθει να κατανοεί διαμέσου των κειμένων, που διαβάζει ο δάσκαλος και επί των οποίων καλείται να στοχάζεται. Αυτό αφορά ιδιαίτερα μαθητές νηπιαγωγείου και Α΄ τάξης δημοτικού σχολείου. Η τεχνική αυτή είναι χρήσιμη, επειδή οι δάσκαλοι σπάνια παρουσιάζονται ως αναγνώστες, ως πρότυπα αναγνώστη. Το παράδειγμά τους, όμως, ως αναγνωστών είναι πρωταρχικής σημασίας. Μετά την ανάγνωση ενός κειμένου δεν είναι απαραίτητο να τίθενται ερωτήσεις κατανόησης, αλλά να αρχίζει μία συζήτηση με τους μαθητές επί του νοήματος, την οποία συντονίζει ο δάσκαλος. Η συζήτηση μπορεί να προχωρά αρκετά μακριά στην κατανόηση, να μη μένει δηλαδή, στην επιφανειακή κατανόηση, αλλά να διευκολύνεται η έκφραση συμπερασμάτων και ερμηνειών (Salazar Orvig, 1994).

Όπως διατυπώνεται παραπάνω, κατανόηση σημαίνει ο αναγνώστης να προχωρά πιο πέρα από τα επιφανειακά, τα φανερά πληροφοριακά στοιχεία ενός κειμένου, για να φαντάζεται, να αναπαριστάνει στο μυαλό του ένα μοντέλο της κατάστασης, που εκτίθεται στο κείμενο και επίσης, να είναι ικανός να ελέγχει την κατανόησή του. Βέβαια, για να προχωρά πέρα από τα εμφανή στοιχεία, πρέπει να μπορεί να ερμηνεύει τις υποκείμενες σχέσεις μεταξύ των φανερών στοιχείων.

Η μάθηση της κατανόησης του προφορικού στηρίζεται:

- στην αναπαράσταση της κατάστασης, που περιγράφεται,
- στις δεξιότητες συμπερασμού,
- στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ των στοιχείων μίας ακολουθίας,
- στην κατανόηση αιτιότητας,
- στην κατανόηση της λειτουργίας των συνδετικών λέξεων,
- στην κατανόηση μιας εκτενούς αφήγησης,
- στον εντοπισμό των αντιφάσεων, ασυναρτησιών ή ανωμαλιών του λόγου (εικονικού και προφορικού).

Η μάθηση στρατηγικών κατανόησης

Ερευνητικά δεδομένα δείχνουν, ότι η διδασκαλία στρατηγικών κατανόησης (Bianco et al, 2012· Makdissi & Boisclair, 2006· Cèbe & Goigoux, 2012) βελτιώνει, τόσο τη δεξιότητα κατανόησης, όσο και την αύξηση των κινήτρων για την ανάγνωση κειμένων.

Η αναγνωστική κατανόηση προσεγγίζεται ως μία δραστηριότητα επίλυσης προβλημάτων, κατά την οποία ο αναγνώστης δομεί προοδευτικά μια συνεκτική και συνολική αναπαράσταση της κατάστασης, που εκτίθεται στο κείμενο. Η επίλυση των προβλημάτων αυτών είναι καρπός της αλληλεπίδρασης των γνώσεων του αναγνώστη με τις πληροφορίες, που περιέχονται στο κείμενο. Έτσι, η δραστηριότητα του αναγνώστη παραλληλίζεται, κατά κάποιο τρόπο, με τη δραστηριότητα του τεχνουργού, ο οποίος καταγίνεται με την τεχνουργήση ενός καινούργιου αντικειμένου (Bianco, 2003).

Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, το άτομο/αναγνώστης είναι δημιουργός της κατανόησής του. Η μάθηση της κατανόησής του διέρχεται από την άμεση διδασκαλία ενός αριθμού γνωστικών στρατηγικών κατανόησης, με σκοπό να γίνουν κτήμα του μαθητή, ώστε να τις χρησιμοποιήσει συστηματικά και αυθόρμητα, όταν διαβάζει ή όταν συναντάει μία δυσκολία.

Οι γλωσσικές στρατηγικές είναι οι κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες μπορούν να ακολουθούν οι μαθητές για την εκτέλεση γνωστικών έργων, όπως είναι και η αναγνωστική κατανόηση. Κάθε στρατηγική προϋποθέτει τη διαθεσιμότητα ενός συνόλου διαδικασιών, που επιλέγονται ανάλογα με τους στόχους και τις γνώσεις του ατόμου, καθώς και με τα χαρακτηριστικά του προς εκτέλεση έργου.

Αίτιο-Αποτέλεσμα

Επισημάνση: Να εντοπίσεις αιτίες και αποτελέσματα στις ακόλουθες καταστάσεις.

Ο Γιάννης γυρνούσε από το σχολείο κρατώντας μαζί του 2 €. Μπήκε στο παντοπωλείο της γειτονιάς του, για να αγοράσει την αγαπημένη του σοκολάτα. Πλησίασε στο ράφι με τις σοκολάτες, είδε την τιμή, κατσούφιασε και έφυγε.

Γιατί ο Γιάννης δεν αγόρασε τη σοκολάτα;

- Ήταν φθηνή
- Ήταν ακριβή
- Ήταν πιο ακριβή από 2€
- Δεν είχε σοκολάτες στο παντοπωλείο

Το πρωί ήταν όλα ντυμένα στα άσπρα και παντού επικρατούσε απέραντη ησυχία.

Τι είχε συμβεί το προηγούμενο βράδυ;

- Είχε βρέξει
- Είχε ξημερώσει
- Είχε λιακάδα
- Είχε χιονίσει

Ο Αντώνης κοιμήθηκε αργά. Το πρωί δεν μπόρεσε να πάει στο σχολείο.

Γιατί ο Αντώνης δεν πήγε στο σχολείο;

- Ήταν χαρούμενος
- Ήταν άγραφος
- Ήταν κουρασμένος
- Ήταν ξύπνιος

Καλησπέρα, γιατρέ. Μπορείτε να δείτε το μάτι μου, γιατί πονάει;

Πού γίνεται η σκηνή;

- σε μανάβικο
- σε ψαράδικο
- σε ιατρείο

Ποια είναι τα πρόσωπα της συνομιλίας;

- ο γιατρός και το μάτι
- ο γιατρός και ο ασθενής
- ο γιατρός και ο πόνος

Ποια λέξη το δείχνει;

- μάτι
- γιατρέ
- δείτε

Σε ποια στιγμή της μέρας βρισκόμαστε;

- πρωί
- απόγευμα

Γεια σου, Μαρία. Μπορείς να βάλεις τρία κιλά πορτοκάλια;

Ποια είναι τα πρόσωπα της συνομιλίας;

- η Μαρία και τα πορτοκάλια
- η Μαρία και τα κιλά
- η Μαρία και ο πελάτης

Πού γίνεται η σκηνή;

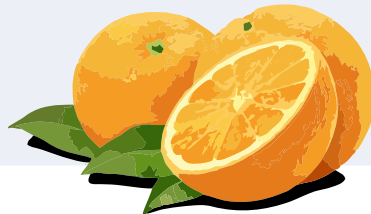
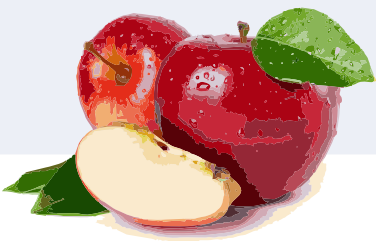
- σε κρεοπωλείο
- σε ψαράδικο
- σε μανάβικο

Σε ποια εποχή του χρόνου βρισκόμαστε;

- καλοκαίρι
- φθινόπωρο
- χειμώνας

Ποια λέξη το δείχνει;

- κιλά
- Μαρία
- πορτοκάλια

Αφηγηματικά κείμενα

Επισήμανση: Βάλε τις εικόνες στη σωστή χρονική σειρά, με βάση την ιστορία, που διάβασες.

Ο Γρηγόρης διψάει πολύ. Ανοίγει ένα κουτί με χυμό πορτοκάλι. Γεμίζει το ποτήρι του και το πίνει.

Το κουδούνι χτυπά και τα παιδιά μπαίνουν στην τάξη. Ανοίγουν τις τσάντες τους και βγάζουν τα βιβλία τους πάνω στα θρανία.

Το ατύχημα

Η πρώτη σχολική ώρα, τη Δευτέρα, ήταν φυσική. Οπότε, ο δάσκαλος μάς μετέφερε στο εργαστήριο, όπου και θα κάναμε τα πειράματα. Το μάθημα ήταν σχετικό με τον ηλεκτρισμό και είχαμε φέρει όλοι μαζί μας μπαταρίες και καλώδια, για να δημιουργήσουμε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα. Άνοιξα την τσάντα μου κι έβγαλα τα απαραίτητα για το κύκλωμα. Είδα το μπουκάλι με το νερό μου, το άνοιξα και ήπια μία γουλιά. Όμως, το ακούμπησα στον πάγκο, χωρίς να το κλείσω. Από λάθος, μετακίνησα απότομα την τσάντα μου, που έσπρωξε το μπουκάλι με το νερό και έβρεξε τη μπαταρία και τα καλώδιά μου. Δυστυχώς, δεν κατάφερα να κάνω το πείραμα.

Επισήμανση: Βάλε τις εικόνες με τη σωστή σειρά από το 1 μέχρι το 3.

Επισήμανση: Συμπλήρωσε τον πίνακα, με βάση το κείμενο και πες προφορικά το νόημα του κειμένου.

Ποιος;

Κάνει;

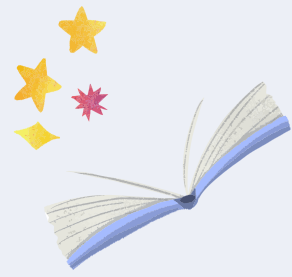
Τι;

Πού;

Πότε;

Γιατί;

Ποιος;	Κάνει;	Τι;	Πού;	Πότε;	Γιατί;

Το όνειρο

Ο Νίκος είχε κοιμηθεί, πριν να κλείσει η μητέρα του το φως στο δωμάτιό του. Βρισκόταν σε μία χώρα, όπου κανείς δεν μπορούσε να πάει, αν δεν του το επέτρεπε ο ίδιος. Σε εκείνη τη χώρα υπήρχαν ψηλές πολυκατοικίες και ιπτάμενα αυτοκίνητα χωρίς οδηγούς.

Ο _____ είχε κοιμηθεί.

Βρισκόταν σε μία _____.

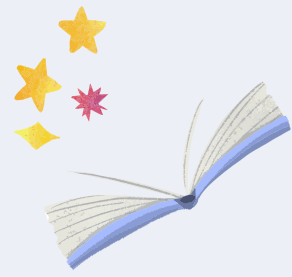
Υπήρχαν ψηλές _____.

Οι άνθρωποι φορούσαν ασημένια ρούχα και κυκλοφορούσαν μαζί με ρομπότ. Μα πόσα διαφορετικά ρομπότ! Υπήρχαν ρομπότ, που παρίσταναν τους τροχονόμους, τους αστυνόμους, τους ταχυδρόμους, τους γιατρούς, τους μάγεις, τους καταστηματάρχες!

Το φως άνοιξε απότομα και τον τάραξε. Η μητέρα ήρθε να τον ξυπνήσει, για να πάει στο σχολείο. Πόσο λίγο κρατάνε τα όνειρα!

Τι φορούσαν οι άνθρωποι;

Τι τον τάραξε;

Οι ποντικοπαγίδες

Στην αποθήκη της γιαγιάς μου υπάρχουν πολλά παράθυρα. Άλλα είναι σπασμένα κι άλλα χαλασμένα από το πέρασμα των χρόνων. Αυτό επιτρέπει στα ποντίκια να κάνουν επιδρομές στην αποθήκη και να μένουν εκεί. Οπότε, η γιαγιά σκέφτηκε να τοποθετήσει μία ποντικοπαγίδα σε κάθε παράθυρο.

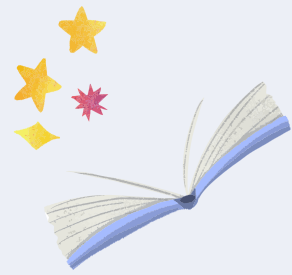
Στην _____ της _____ μου υπάρχουν πολλά
_____ Άλλα είναι _____ κι άλλα _____

✓ Ποιο κόλπο σκέφτηκε η γιαγιά;

Το κόλπο δούλεψε και κάθε μέρα η γιαγιά έπιανε ποντίκια. Όμως, όσες ποντικοπαγίδες κι αν τοποθετούσε, σίγουρα κάποιο ποντίκι θα γλίτωνε από αυτό το τρομακτικό τέλος. Επομένως, η γιαγιά αποφάσισε να πάρει τα πράγματα από την αποθήκη και να τα μεταφέρει αλλού, αλλά για καλό και για κακό άφησε τις ποντικοπαγίδες έτοιμες στην αποθήκη.

■ Τι έκανε, για να δώσει τέλος;

■ Τι αποφάσισε η γιαγιά να κάνει; Από πού το συμπεραίνεις;

Τα ψάθινα καπέλα

Είχα την εντύπωση ότι βρισκόμασταν στη χώρα του νησιού για πολλές ώρες. Όλες οι βιτρίνες άρχισαν να μοιάζουν ίδιες και οι φιλόξενοι άνθρωποι έμοιαζαν να έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά. Μέσα στον θόρυβο, κάθισα σε ένα πεζούλι και ανασήκωσα το κεφάλι μου. Μπροστά μου βρισκόταν ένας κύριος με ένα τεράστιο ψάθινο καπέλο.

- Ποιος; _____
- Πού; _____
- Πότε; _____

Φαινόταν ξένο πάνω στο μικρό του κεφάλι, μα πολύ όμορφο. Τεντώθηκε, για να πιάσει κάτι, που δεν έβλεπα και με το άλλο του χέρι έβγαλε το ψάθινο καπέλο από το κεφάλι του. Στη συνέχεια, ένα άλλο ψάθινο καπέλο βρέθηκε στο κεφάλι του. Έσκυψα και αντίκρισα αμέτρητα ψάθινα καπέλα στον πάγκο δεξιά του. Έτρεξα και πήγα, για να τα δοκιμάσω κι εγώ.

- Τι πρόβλημα εμφανίστηκε;

- Τι συναισθήματα εμφανίστηκαν;

- Ποια λύση δόθηκε;

Διδασκαλία Αναγνωστικής Κατανόησης

Υψηλό επίπεδο

Πραγματολογικά κείμενα

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Συμπερασμοί τύπου.....	7
Συμπερασμοί πράξης, ενέργειας, δράσης.....	9
Συμπερασμοί αντικειμένου	11
Η ώρα των αντικειμένων	12
Συμπερασμοί εργαλείου, οργάνου	13
Αγγελίες	14
Γεγονότα	17
Κατανόηση κειμένου	24
Συμπερασμοί συναισθημάτων	29
Αναγνωστική κατανόηση	30

Θεωρητικό υπόβαθρο

Η κατανόηση ενός κειμένου δεν είναι μια έμφυτη διαδικασία. Για παράδειγμα, μπορεί κάποιος να διατυπώνει προφορικά ένα κείμενο από πολύ νωρίς και να μην έχει συλλάβει το νόημά του. Μερικές δραστηριότητες προγραμματίζονται, προτού το παιδί κατακτήσει την ανάγνωση και αναπτύξει την κατανόησή του. Ο μαθητής μπορεί να μάθει να κατανοεί διαμέσου των κειμένων, που διαβάζει ο δάσκαλος και επί των οποίων καλείται να στοχάζεται. Αυτό αφορά ιδιαίτερα μαθητές νηπιαγωγείου και Α΄ τάξης δημοτικού σχολείου. Η τεχνική αυτή είναι χρήσιμη, επειδή οι δάσκαλοι σπάνια παρουσιάζονται ως αναγνώστες, ως πρότυπα αναγνώστη. Το παράδειγμά τους, όμως, ως αναγνωστών είναι πρωταρχικής σημασίας. Μετά την ανάγνωση ενός κειμένου δεν είναι απαραίτητο να τίθενται ερωτήσεις κατανόησης, αλλά να αρχίζει μία συζήτηση με τους μαθητές επί του νοήματος, την οποία συντονίζει ο δάσκαλος. Η συζήτηση μπορεί να προχωρά αρκετά μακριά στην κατανόηση, να μη μένει δηλαδή, στην επιφανειακή κατανόηση, αλλά να διευκολύνεται η έκφραση συμπερασμάτων και ερμηνειών (Salazar Orvig, 1994).

Όπως διατυπώνεται παραπάνω, κατανόηση σημαίνει ο αναγνώστης να προχωρά πιο πέρα από τα επιφανειακά, τα φανερά πληροφοριακά στοιχεία ενός κειμένου, για να φαντάζεται, να αναπαριστάνει στο μυαλό του ένα μοντέλο της κατάστασης, που εκτίθεται στο κείμενο και επίσης, να είναι ικανός να ελέγχει την κατανόησή του. Βέβαια, για να προχωρά πέρα από τα εμφανή στοιχεία, πρέπει να μπορεί να ερμηνεύει τις υποκείμενες σχέσεις μεταξύ των φανερών στοιχείων.

Η μάθηση της κατανόησης του προφορικού στηρίζεται:

- στην αναπαράσταση της κατάστασης, που περιγράφεται,
- στις δεξιότητες συμπερασμού,
- στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ των στοιχείων μίας ακολουθίας,
- στην κατανόηση αιτιότητας,
- στην κατανόηση της λειτουργίας των συνδετικών λέξεων,
- στην κατανόηση μιας εκτενούς αφήγησης,
- στον εντοπισμό των αντιφάσεων, ασυναρτησιών ή ανωμαλιών του λόγου (εικονικού και προφορικού).

Η μάθηση στρατηγικών κατανόησης

Ερευνητικά δεδομένα δείχνουν, ότι η διδασκαλία στρατηγικών κατανόησης (Bianco et al, 2012· Makdissi & Boisclair, 2006· Cèbe & Goigoux, 2012) βελτιώνει, τόσο τη δεξιότητα κατανόησης, όσο και την αύξηση των κινήτρων για την ανάγνωση κειμένων.

Η αναγνωστική κατανόηση προσεγγίζεται ως μία δραστηριότητα επίλυσης προβλημάτων, κατά την οποία ο αναγνώστης δομεί προοδευτικά μια συνεκτική και συνολική αναπαράσταση της κατάστασης, που εκτίθεται στο κείμενο. Η επίλυση των προβλημάτων αυτών είναι καρπός της αλληλεπίδρασης των γνώσεων του αναγνώστη με τις πληροφορίες, που περιέχονται στο κείμενο. Έτσι, η δραστηριότητα του αναγνώστη παραλληλίζεται, κατά κάποιο τρόπο, με τη δραστηριότητα του τεχνουργού, ο οποίος καταγίνεται με την τεχνουργήση ενός καινούργιου αντικειμένου (Bianco, 2003).

ΟΜΑΔΑ Β

1.

Με αγορές πάνω από 200 ευρώ δώρο ένα βραδινό τσαντάκι.

2.

Είναι πολύ γρήγορο και άνετο.

3.

Ευκαιρία να κάνετε ένα δώρο σε όσους αρέσει το διάβασμα.

4.

Πολύ χαμηλές τιμές για όσους γραφτούν, ως το τέλος του μήνα

5.

Προτιμά να κάνει μάθημα 20 ώρες την εβδομάδα σε μαθητές γυμνασίου.

6.

Έχει πολύ χαμηλό ενοίκιο.

7.

Κατάλληλο και σαν γραφείο για γιατρό ή δικηγόρο.

8.

Πολύ καλές τιμές για ξεοδοχεία σε όλη την Ελλάδα.

9.

Παρακαλούμε, όποιος το βρει, ας τηλεφωνήσει στα γραφεία της εφημερίδας.

10.

Έχουμε μεγάλη ποικιλία για κάθε γούστο, για κάθε σπίτι.

A.

B.

Γ.

Δ.

E.

ΣΤ.

Z.

H.

Θ.

11.

Πρέπει να ξέρει καλά αγγλικά και γαλλικά.

Επισημανση: Διάβασε με προσοχή τα παρακάτω κείμενα.

- ➔ Συμπλήρωσε τον πίνακα, που ακολουθεί με τα ονόματα των ατόμων, που έκαναν την κάθε δραστηριότητα.

Μαρία

Δευτέρα	<i>Το βράδυ βγήκα για φαγητό με τον Πέτρο. Πήγαμε σε ινδικό εστιατόριο, αλλά δε μου άρεσε πολύ.</i>
Τρίτη	<i>Πήγα για ψώνια με τη φίλη μου τη Χριστίνα. Κουράστηκα πολύ, καθώς περπατήσαμε για πολλές ώρες, αλλά αγοράσαμε φανταστικά ρούχα.</i>
Τετάρτη	<i>Ξεκίνησα μαθήματα χορού. Ήταν πολύ ευχάριστα και όχι τόσο δύσκολα, όσο φαντάστηκα. Θα τα συνεχίσω σίγουρα.</i>
Πέμπτη	<i>Πήγα για κολύμβηση, όπως κάθε Πέμπτη. Όμως κουράστηκα πολύ, γιατί έκανα κολύμπι για μία ώρα.</i>
Παρασκευή	<i>Πέρασα υπέροχα! Μαζί με όλη την παρέα πήγαμε για φαγητό και μετά για χορό. Γύρισα στις 5 το πρωί.</i>
Σάββατο	<i>Πήγα στο θέατρο με την Άννα. Είδαμε μία κωμωδία, αλλά δε μου άρεσε, γιατί δεν ήταν καθόλου αστεία.</i>
Κυριακή	<i>Επιτέλους ξεκούραση! Όλη μέρα κάθισα στο σπίτι και δεν έκανα σχεδόν τίποτα. Μόνο φαγητό, ταινίες και λίγο διάβασμα.</i>

Επιδιώξεις της κοινωνικοποίησης

Καθώς περνούσαν τα σχολικά μου χρόνια, συνειδητοποίησα πως θα είχα διαμορφώσει άλλη προσωπικότητα, αν δεν ήμουν σε ένα τόσο κοινωνικό περιβάλλον. Δε θα είχα μάθει να σέβομαι και να αποδέχομαι τους άλλους ανθρώπους και τις απόψεις τους. Δε θα είχα γνωρίσει τον εαυτό μου, όπως τον γνωρίζω τώρα. Δε θα είχα μάθει να συνομιλώ και θα έμενα πάντοτε κολλημένος στη δική μου άποψη. Επίσης, σίγουρα δε θα είχα την ευκαιρία να βιώσω την εξέλιξη της σύγχρονης κοινωνίας. Πιο αναλυτικά, το σχολείο μου είχε πάντα ως βασική ιδέα τη δημοκρατία και την ελευθερία του λόγου. Έτσι, είχα την ευκαιρία να μη φοβάμαι να εκφράζομαι και να εκδηλώνω τα συναισθήματά μου. Ταυτόχρονα, ενίσχυε τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών στηρίζοντάς τες στον αμοιβαίο σεβασμό, στην εμπιστοσύνη και στη συνεργασία. Επίσης, σημαντική ήταν η συμβολή των δασκάλων μου. Όλοι προσπαθούσαν να διαμορφώσουν τις κατάλληλες περιστάσεις με τη συμπεριφορά τους για διάλογο, ελεύθερη έκφραση απόψεων, αποδοχή διαφορετικότητας του άλλου, φιλικότητα και σεβασμό. Οι δάσκαλοί μου έφεραν την ευθύνη για την οργάνωση των διαδικασιών της αγωγής, της διδασκαλίας, της αξιολόγησης και της κοινωνικοποίησης των μαθητών. Μπορώ να πω πως τα κατάφεραν με μεγάλη επιτυχία καθώς μου έμαθαν μέσω του εκπαιδευτικού τους έργου να δέχομαι διαφορετικές απόψεις, να επιβραβεύω άτομα που το αξίζουν ή να τα συμβουλευώ με ενθαρρυντικά λόγια και τέλος να σέβομαι τη διαφορετικότητα του καθένα όποια και αν είναι αυτή (εθνική, θρησκευτική, σεξουαλική, ηλικιακή κ.ά.). Έτσι, παρόλο που οι παραπάνω έννοιες είναι αφηρημένες, ιδιαίτερα για τα παιδιά, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται στερεότυπα και προκαταλήψεις που τους υποδεικνύει η κοινωνία, εγώ είχα την ευκαιρία και την τύχη να μάθω πως οι έννοιες του σεβασμού, της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της δικαιοσύνης πρέπει να αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά για τη διαμόρφωση ανθρώπων με κριτική σκέψη και ενσυναίσθηση. Για όλα αυτά, χαίρομαι που μεγάλωσα σε ένα περιβάλλον, που μου προσέφερε τη δυνατότητα να έρχομαι σε επαφή με ανθρώπους.

Πρόβλεψη	Τι νέο έμαθες;

- Σε ποιο θέμα αναφέρεται;

- Τι αναφέρει ότι δε θα είχε μάθει;

- Να δείξεις την αιτιακή σχέση των εννοιών.

Γεγονός: _____

Αιτία: _____

Συμπέρασμα: _____

Επισήμανση: Δώσε τον ορισμό της έννοιας, με βάση το κείμενο.

Κοινωνικοποίηση σημαίνει _____

Η υπερκατανάλωση μπορεί να εμφανίζεται

Πότε;

Πού;

Αίτια

Συνέπειες

Τρόποι Αντιμετώπισης

Μόδα

Στα πλαίσια μία σχολικής εργασίας, έμαθα ότι η μόδα είναι η τάση της εξωτερικής εμφάνισης κάποιας χρονικής περιόδου, που επηρεάζει τον τρόπο συμπεριφοράς και σκέψης μεταξύ των μελών μίας κοινωνίας. Μόδα δεν αποτελούν μόνο τα ρούχα, αλλά και το βάψιμο ή το κούρεμα και το χτένισμα. Η μόδα συνδέεται με τα οικονομικά συμφέροντα των εταιρειών, που έχουν κέρδη, αλλά και με τις σχετικές τάσεις του αγοραστικού κοινού. Πολλές φορές, η μόδα μπορεί να διαμορφωθεί και από την παρατήρηση της καθημερινότητας των απλών ανθρώπων. Ο τρόπος που ντύνεται κανείς φανερώνει τα συναισθήματα και τη διάθεσή του. Συγκεκριμένα, προσδίδει διάθεση ανανέωσης στο άτομο, αφού ξεφεύγει από τη μονοτονία της καθημερινότητας και τους αγχώδεις ρυθμούς. Επίσης, τονώνει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση και ενισχύει την ανάγκη να εντυπωσιασμού. Οι θετικές συνέπειες της μόδας είναι πως τονώνει την οικονομία, αφού διευρύνει τις εμπορικές δραστηριότητες δημιουργώντας θέσεις εργασίας, ευνοεί την ελεύθερη έκφραση και επιδρά ευεργετικά στον ψυχισμό του ανθρώπου αποκρύπτοντας σωματικές ατέλειες. Χρειάζεται βέβαια ιδιαίτερη προσοχή καθώς πολλές καλλιεργεί μια νοοτροπία που ταυτίζει το “είναι” με το “φαίνεσθαι” με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να αδιαφορεί για την πνευματική του ανάπτυξη και να υποβιβάζει τη ανάγκη υγιούς ανάπτυξης της προσωπικότητάς του. Προκειμένου να αποφευχθούν οι τάσεις μαζοποίησης και τυποποίησης του τρόπου σκέψης και της αισθητικής, το άτομο οφείλει να είναι πνευματικά ενεργό προκειμένου η μόδα να προσαρμόζεται στο προσωπικό του στυλ, να συνειδητοποιεί τους μηχανισμούς της διαφήμισης και να επιμελείται τόσο την εξωτερική του εμφάνιση όσο και την πνευματική του καλλιέργεια. Σε κάθε περίπτωση, φαίνεται πως η μόδα εξυπηρετεί την έκφραση των ανθρώπων, που την ακολουθούν. Για τον λόγο αυτό, χρειάζεται η σχέση μεταξύ της μόδας και του ανθρώπου να είναι αρμονική χωρίς να υποβιβάζεται η προσωπικότητα του ατόμου καθώς η σχέση αυτή θα γίνει καταστροφική.

Επισήμανση: Συμπλήρωσε το οργανόγραμμα.

Η μόδα αφορά

Ποιους;

Γιατί;

Με ποιες έννοιες συνδέεται;

Μόδα